

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

ע.

עין משפט
נר מצוה

(א) שבעות לג: בכורות
 (ב) קדושין כג: כ"מ.ו.
 (ג) ק"ט: (ד) ג"ז ע"ו:
 (ה) [מספתא ד"כ"ב ע"ב, כ"ג]
 (ו) [דברים ע"ג, ט] (ז) [ד'
 ה"ב], (ח) ע"ן רש"י, ט' ז"ל
 קמ"ה.

רבינו חננאל

איכא דאמרי אמרי
 הנהניא לא כתבין
 אורכתא אמטלטלי
 דכפריה: אמ' ליה רב אשי
 לאמימר מאי טעמא אמ'
 ליה מדר' יוחנן דאמ' גול
 ולא נתיישו הבעלים
 שניהם אין יכולים
 להקריש זה לפי שאינו
 שלו וזה לפי שאינו
 ברשותו ולא אשכחן
 פלוגתא עליוהו המשיב
 שפעתיה. ויש מי שגורס
 אמטלטלי דכפריה
 אפקדנא וסבר דלא
 כתבין אורכתא לא
 [אפקדנא דקמא כל היכא
 פיקדנא כל היכא
 איתיה] ברשותא דמריה
 איתיה, ולכתיב למיור
 בפקדון דאינו [ברשותו.
 ושמועה זו בפרק שבעות]
 הנהניא בענין המשביע
 לעדים אם לא תבוא
 ותיערו שיש לפלוני [מנה]
 אצל פלוני. ואוקמינהו
 דהאמי' עד שישמעו מפי
 הנובע ומוקים לה שמואל
 בבא בהרשאה. ואמרי
 נהרדעי לא כתבין
 אורכתא, הני מילי היכא
 דכפריה היכא דלא כפריה
 כתבין, וכמוהו עור בפק
 יש כבוד להחלה, וכיון
 דליכא מאן דרדיי ליה, לא
 לאה דנהרדעי ולא לאה
 דר' יוחנן, ורב אשי
 ואמימר דאינו בתראי
 מוקמי לה כר' יוחנן, שמע
 מינה דהילכתא הכי, וכל
 דאשכחן בתלמוד בנן
 מעשה דרב פפא דאני
 לווי' דהוה ליה בי הוואי
 לרב שמאל' בר אחא
 וכיצא בר במה לר' אמר
 כפריה הוא כדתימר
 בהריא, אבל או כפריה לא
 איתבריא בשמעתא
 דכתבין אורכתא עליה.

אורכתא. הרשאה: משום דר' יוחנן. דהואיל ואינו צרשות הצעלים
 אינו יכול להקנותו לשליח הלכך אם אצל יכול לחזור ולתבוע מיד
 הנאמן: **דכפריה**. אם תבעיה מפקיד לנאמן צביה דין וכפר צו:
דמיחוי. דחמתין אשיקרא דהייב ליה לשליח מידי דליה ליה גבי
 האין: **דאמר ליה האין**. נאמן
 לשליח לאו בעל דברים דידי את:
ואי קצב זה נאמנה ושלש. דון
 וזכי לנפשך והמותר שלי: מיגו
דמשפעי. נאמן דינא צהדי שליח
 אפלגא על כרמיה דלא מלי למימר
 ליה לאו בעל דברים דידי את משמע
 אכולה: **ואי ספס**. שליח משל נאמן:
לא מפיקין מיניה. אף על גב דלא
 כתביב ביה אפיק לנפשך. ל"א ולי תפס
 שליח ממון שהוליא ועיכבו לעצמו
 לא מפיקין מיניה כך מלאכי כמזב
 בתשבות הגאונים וזה עיקר: רב
 אשי פליג עליה דלמימר: **כיון דכתיב**
קבילת עלאי. אלמא שליח שיה
 הלכך אי תפסין מפיקין מיניה. וללישנא
 קמא נמי אי תפס משל נאמן מפיקין
 מיניה דהא שליח בעלמא הוא והוי
 כמופס לבעל חוב: **למיפס פלגא**.
 ממון שהציב אם רוצה לעכב חלוני:
ה"ג והלכתא שליח שוייה ולא שקיל
מידי: ברתנ' על פי שנים. כלומר
 שנים מעידין אותו שגנב: **גנב ומכר**
בשבת. אכל טבח קס ליה דרצה
 מיניה: **וטעם ציום הכפורים**. דאין
 זדונו: **ואכל כרת: וטעם ומכר ואחר**
כן מס אביו. אכל מת אביו ואח"כ
 טבח ומכר תנא בסיפא דפטור שהרי
 ירש את אביו ושלו הוא טובח ומוכר:
בשני אלו. בטרפה ובחולין בעזרה
 דקא סבר רבי שמעון שחיטה שאינה
 ראויה לא שמה שחיטה אכל לרפואה
 ולכלבים שחיטה ראויה היא לאי
 בעי מני אכיל מיניה: **גמ' דנר**
ולא חיי דבר. על פי שנים עדים
 יקום דבר. והני עדי טביחה דקתני
 בתנאי' או על פי שנים עדים אחרים
 חיי דבר קמסהדי לאי לאו עדי גניבה
 איכא למימר ידיה קא טבח:
 חלפתא

כסתם יחידאה לא אמר. תימה דכמה מקומות משמע דלאמר
 אפילו כסתם יחידאה דבסוף המוליא (שבת דף פ"א):
 פריך והאמר רבי יוחנן הלכה כסתם משה ומנן מירי חופץ ומפספס
 אבל לא סורק ואע"ג דכפ"ג ג' מינים (מיר ד' מב. וס) מוקמינן ליה
 כר"ש וצפרק החולץ (בימות דף מב):
 גבי אמת בתולות דפריך נמי והאמר
 ר' יוחנן הלכה כסתם אע"ג
 דאמימר מאי טעמא אמר ליה משום דרבי
 יוחנן ד"א ר' יוחנן גול ולא נתיישו הבעלים
 שניהם אינו יכולין להקריש זה לפי שאינו
 שלו וזה לפי שאינו ברשותו איכא דאמרי
 אמרי נהרדעי *לא כתבין אורכתא אמטלטלי
 דכפריה טעמא דכפריה דמיחוי כשיקרא
 אבל לא כפריה כתבין ואמרי נהרדעי
 אורכתא דלא כתיב ביה זיל דון וזכי ואפיק
 לנפשך לית ביה מששא מ"ט *משום דא"ל
 האין לאו בעל דברים דידי את אמר אבבי
 הוא כתיב ביה למחצה לשליש ולרביע
 מיגו דמשמע דינא אפלגא משתעי דינא
 אכולה אמר אמימר אי תפס לא מפיקין
 מיניה רב אשי אמר כיון דכתביב ליה כל
 דמתעני מן דינא קבילת עלי שליח שויה
 ואיכא דאמר שותפא שויה למאי נפקא מינה
 למיתפס פלגא (ב) *והלכתא שליח שויה:
ברתנ' וגב ע"פ שנים ומכר על פיהם
 או על פי שנים אחרים משלם תשלומי
 ארבעה וחמשה *גנב ומכר בשבת גנב
 ומכר לע"ז *גנב ומכר ביום הכפורים
 *גנב משל אביו ומכר ואח"כ מת
 אביו *גנב ומכר ואחר כך הקדיש משלם
 תשלומי ארבעה וחמשה *גנב ומכר
 לרפואה או לכלבים *השוחט וגמצאת
 טריפה *השוחט חולין בעזרה משלם
 תשלומי ארבעה וחמשה רבי שמעון פוטר
 בשני אלו: **גמ' לימא מתניתין דלא כרבי**
עקיבא דאי ר' עקיבא האמר דבר ולא חצי
דבר דתניא *אמר רבי יוסי כשהלך אבא
 חלפתא אצל ר' יוחנן בן גוריון תורה
 ואמרי לה רבי יוחנן בן גוריון אצל אבא
 חלפתא

נהגו לכתוב אורכתא אפילו אמטלטלי דכפריה וטעמא לא ידענא ור"מ מפרש דטעמא דהלכתא כלישנא בתרא דסוגיא דגמרא כוותיה
 דשבעות (דף לג: וס"ה) דייק טעמא דמשביע (א) עליכס דאיש פלוני כהן הוא הא מנה לפלוני זיד פלוני חייבין והא קתני סיפא עד
 ששמעו מפי התובע אמר שמואל צבא בהרשאה והא אמרי נהרדעי לא כתבין אורכתא אמטלטלי הני מילי (ו) דכפריה אכל לא כפריה
 כתבין וכן צפרק יש צבור (בכורות דף ע"ט.) וכיון דהלכתא כלישנא בתרא אם כן אפילו כפריה כתבין דהא לישנא בתרא מפרש טעמא
 דלא כתבין אמטלטלין דכפריה משום דמיחוי כשיקרא ולמיחוי כשיקרא לא חיישינן דמסקין דכפריה (כמות דף פ"א) וצפרק כל הגט
 (גיטין דף טו:) דלימא לרזב פפי דאמר האי אשתא דייני דמיכתבא קמני לסקהדו סהדי אחתימות ידיהו פקולה משום דמיחוי כשיקרא
 וא"ת כיון דלא חיישינן דמיחוי כשיקרא אם כן אשתא דייני דמיכתבא קמני לסקהדו סהדי אחתימות ידיהו פקולה משום דמיחוי כשיקרא
 למימר ליתא וי"ל דאורחא דגמרא למיפך מנימלא אע"ג דלימא דצפרק צ' דכתבות (ד' נ"א:) נמי פריך מנהרדעי דאמרי לא כתבין הוה ליה
 הונא וחור זה מחמת זה ומגיה דברים אע"ג דאמר בהכותב (כמות ד' פ"ה) דלימא ומיהו לפי המפרש הם דהא דקאמר ליתא לא קאי
 ארז פפי אלא כלומר ליתא לקושיא דאין קושיא דבקים שטרות דוקא חיישינן למיחוי כשיקרא דבית דין אכל בשאר מילי לא מדרב נחמן
 או אין זה ראייה משום דפריך מדרב פפי וא"ת וללישנא קמא דנהרדעי מאי הוה משני אמתימין דשבעות ודכורות ומיהו אמתימין
 דשבעות מני לאוקמי *בצקקות וכמ"ד שצנעין אכל דהיא דכורות דאיידי צפדין צבור ליכא לאוקמי כמ"ד פודין בצקקות דהא
 קתני בהיא משנה דאין פודין ויש לומר דאיכא לאוקמינהו שהאחד חייב להצירו ושאל מדרבי נתן אי נמי שנתן לו בנעמד שלשתן ומיהו
 בהיא דכורות כריך לדקדק אם יכול ליתן בנעמד שלשתן כיון דהוא עצמו לא היה יכול להוליא מידו כמו שכתובה אין יכולה ליתן
 בנעמד שלשתן כיון דלא ימנה לנצות מחיים כמו שפורש בהנזיל (לקמן ד' ע"ט.) ואין לתמוה על מה שאנו נוהגין לכתוב הרשאה אפי'
 בתולות אע"פ שאין אדם יכול להקנות הולואו להצירו בנעמד שנתן (ב"ב ד' קמ"ה) שדוחק לנלווא להולואו לפלוני איתא צבירא ולא
 מני לאשכוחי אלא הואיל וירש יורשה אי נמי בנעמד שלשתן משמע דשום ענין לא מני מקני ליה דכיון דק"ל כאיכא דאמרי ולהך לישנא
 אמטלטלין דגוייל נמי כתבין אורכתא אע"פ שאין יכול להקנותו כמו שאין יכול להקדיש דקיימא לן כרבי יוחנן דגול ולא נתיישו הצעלים
 שניהם אין יכולין להקדיש כדמשמע בצ"ק דכ"מ (ד' ו' ע"ט) דפריך מיניה לרב ומשמע נמי הם דקבר סתמא דגמרא דאם המסותא
 מטלטלין לא היה נגזל יכול להקדיש ה"ה הלוואה אע"פ שאין יכול להקנותה כתבין הרשאה וטעמא דלחיא לישנא מסקינן דשליח שויה
 ועשו תקנה לענין שליחות כאילו היה קונה קנין גמור ויש סמך למנהג דהגאון (בתרא) (לקמן ד' ק"ד:) דרב פפא הוה מסיק זווי צי חוחאי
 אקניניהו לרב שמואל בר יהודה אגב אסיפא דצביה כי אחא נפק לאפיה עד תווך ומסיק משמע לון הלוואה ויש לדקוק דמסיק
 בעיקרא מיירי שלא ניתן להולואו ועוד דההוב (ב"ב ד' מ"ט.) ובהמור את הספינה (ב"ב ד' ע"ט.) ל"ג ומסיק אלא הוה ליה זווי צי חוחאי
 בכל הספרים ואין לדקדק מההיא דכורות (ד' מ"ט.) גבי פדיון הבן שיכול להרשות אע"פ שניתן לכהן ע"מ להוליא דלא מסקי
 אדעתיהו שימות תוך שלשים אלמא יכול להרשות במלוה דהתם ע"כ לאו ע"מ להוליא נתנו לו דקיימא לן כשמואל דאמר התם
 בסמוך להיא שמתא (ס) דפודה בנו בתוך שלשים *ונחלכו המעות דאין בנו פדוי:

ס"ה א מ"י פ"ג מהל'
 שמואל ה' ו' ע"ין
 בהשגחה ובמ"מ סמך עשין
 פ"ב טו"מ"ו ו"ע"ע ק"ר קנב
 ספי"א א רב אלפס כאן
 וצ"פ הובז ע"ס דף מ"א:
 ס"ב ב ג מ"י ע"ס הל' א
 סמך ע"ס טו"ע"ע ח"מ
 ס"ר קנב ספי"ד:
 ס"ד ד מ"י ע"ס הל' ב
 טו"ע"ע ע"ס ספי"ד:
 ס"ה ה מ"י ע"ס הל' א
 טו"ע"ע ע"ס ספי"ד:
 ס"ו ו מ"י ע"ס טו"ע"ע ע"ס
 טו"ע"ע ע"ס ספי"ד:
 ג"ה:
 ג' מ"י פ"א מהלכות
 ע"ד ספי"א ו פ"ג
 הל' ו טו"מ"מ ס"ר ע"ג:
 ע"א ח מ"י ע"ס פ"ג הל'
 טו"מ"מ ע"ס:
 ע"ב ט מ"י ע"ס הל' ב טור
 ח"מ ע"ס:
 ע"ג י ב מ"י ע"ס פ"ג הל'
 ו טו"מ"מ ע"ס:
 ע"ד ל מ ב מ"י ע"ס הל'
 ח טו"מ"מ ע"ס:

הגהות הב"ח

(א) גב' למיתפס פלגא
 (והלכתא שליח שויה).
 חלמי' וי"ב ע"ין בלש"י
 כתב דלא גביר' ליה:
 (ב) תוס' ד"ה כסתם וכו'
 כסתם משנה דירחידיה:
 (ג) ד"ה אמטלטלין וכו'
 טעמא דמשביע אפי'
 עלכס: (ד) ב"א ד"ה
 היכא דכפריה אכל:

גליון הש"ס

גב' והלכתא שליח שויה.
 ע"ין כ"ב דף קמ ע"א תוס'
 ד"ה מדרש: תוס' ד"ה
 ב"ה"ד
 ונתאבלו המעות דאין בנו
 פדוי: וע"ין כ"ב דף קמ
 ע"א מוספתא ד"ה מדרש:

מוסף רש"י

אורכתא הרשאה, ולשון
 שולטת הוא כמו (ב"ב
 קמ"ד:) בשנת פלוני אורכן
 שטון, אף כאן אורכתא
 השלטה שהשליט על בעל
 דיו לתיבוע (שבועות ג').
 אמטלטלי לפי שאינו
 ענין והעדים מעידין על
 מה שכתוב מחמת שיש לי
 צד פלוני ק"ו (ס"ח)
 דהואיל ואין צעין מיחוי
 כשיקרא, שמה אין צדו
 משל לו ולום ומימי סהדי
 אשיקרא (בבב"ב ס"ח).
 דכפריה שכתב נשבע
 שהנשבע שקין דהשפת
 מיחוי משלם שמתנו על
 מ"ש זה שקל לי צד
 פלוני ק"ו וכן (שבועות
 ג'). אבא חלפתא אפי'
 חלפתא, דר' יוסי סמך
 היינו ר' יוסי בן חלפתא
 (רש"י ב"ב י"ב).